EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 2

VZDELÁVACIA OBLASŤ

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Scanned with CamScanner

Evanjelická základná škola, Palisády 57

811 06 Bratislava

Učebné osnovy

pre 5. – 9. ročník základných škôl

Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Stupeň vzdelania: ISCED 2

Nižšie sekundárne vzdelávanie

Forma štúdia: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

Scanned with CamScanner

1. Časová dotácia

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Počet hodín IŠVP	5	5	4	5	5	24
Navýšené hodiny	0	0	0	0	0	0
Počet hodín ŠkVP	5	5	4	5	5	24

Scanned with CamScanner

2. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálne postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike a pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky je národným jazykom s dlhou históriou. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivec zároveň uvedomuje a vníma svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú a literárnu zložku.

V jazykovej zložke predmetu nadobúdajú žiaci schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. Jazyková komunikácia vedie žiakov k presnému a logickému mysleniu, ktoré je základným predpokladom jasného, presného a zrozumiteľného vyjadrovania. Žiaci nadobúdajú zručnosti na základe vlastných schopností, napr. dokázať porovnávať javy, ich vzájomné podobnosti a odlišnosti, triediť ich podľa určitých hľadísk a napokon dospieť k ich zovšeobecneniu. Žiaci vhodnou motiváciou dokážu informácie získavať, poznávať a porovnávať.

V slohovej zložke predmetu je jazyk vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní sa do popredia dostáva analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov v konkrétnych komunikačných situáciách. Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Umožňuje objaviť a následne prejaviť pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie i jeho dôsledky.

Scanned with CamScanner

Primárnym v literárnej zložke sa stáva rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet s využitím esteticko-umeleckých prostriedkov a poznávací proces estetického osvojovania reality. Prostredníctvom literárnych ukážok sa žiak zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Počas literárneho vzdelávania žiaci poznávajú prostriedky čítania, základné literárne druhy a žánre, učia sa vnímať ich špecifické znaky, chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získavajú kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci nadobúdajú poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie. Žiak má získať také intelektuálne zručnosti, ktoré z neho robia vzdelaného čitateľa, ktorý v literatúre nachádza zábavu, poučenie, vie sa v nej orientovať a intelektuálne a duchovne sa vzdelávať.

Jazyk sa chápe ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Najväčší dôraz sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú a písomnú gramotnosť, schopnosť argumentovať.

Štruktúra predmetu slovenský jazyk a literatúra je nasledovná:

I. JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Zvuková rovina jazyka a pravopis

Významová/lexikálna rovina

Tvarová/morfologická rovina

Syntaktická/skladobná rovina

Sloh

Scanned with CamScanner

Jazykoveda a národný jazyk

II. LITERÁRNA ZLOŽKA

Všeobecné pojmy

Literárne druhy

Literárne žánre

Štruktúra diela

Štylizácia textu

Metrika

Scanned with CamScanner

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Hlavným výchovno-vzdelávacím cieľom vyučovania slovenského jazyka je výchova komunikatívneho, flexibilného, tvorivého žiaka, schopného prezentovať svoje spôsobilosti. Tento hlavný cieľ je komplexným cieľom a zahŕňa v sebe čiastkové ciele, ktorými sú:

- viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viesť ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov,

- rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu,

- pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných,

- prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka,

- prehlbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela,

- rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt,

- zoznámiť žiakov so súborom diel slovenskej a základnej svetovej literatúry, ktorá svojou štruktúrou i spôsobom tematizácie sveta zodpovedá dosiahnutému stupňu psychického i fyzického vývinu žiakov,

- viesť žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, orientovať sa na knihu, vzbudiť záujem o čítanie, a pozitívne prijímať literatúru a kultúru.

Scanned with CamScanner

Dôležitou súčasťou komplexného cieľa vyučovania predmetu slovenský jazyk a literatúra sa stáva aj rozvoj čitateľskej gramotnosti, ktorá ďaleko presahuje aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smeruje k prijatiu jeho obsahu. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k príjmu umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), k analýze textu, k jeho interpretácii a hodnoteniu. Je dôležité rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť v rámci jednotlivých ročníkov a zložiek predmetu, klásť dôraz nielen na umelecký, ale aj na vecný text, zamerať sa na čítanie s porozumením nesúvislých textov (mapy, grafy a pod.) a využívať rôzne techniky a druhy čítania s porozumením (napr. informatívne čítanie, zážitkové čítanie a pod.). Výber konkrétnych textov je na rozhodnutí učiteľa, pričom je dôležité využívať veku primerané vecné a umelecké texty z rôznych oblastí, napr. texty z médií a pod. V rámci čitateľskej gramotnosti sa v rámci využitia a posilnenia medzipredmetových vzťahov dá využiť ústny prejav, a to konkrétne formou interview a diskusií na aktuálne témy a pod.

V rámci rozvoja tvorivého písania na využitie a posilnenie medzipredmetových vzťahov možno využiť súbor motivačných činností s využitím skúseností, obrazotvornosti, pozornosti a emocionálneho precítenia učiaceho sa, skúmania vlastných tvorivých možností a rozvoja vlastnej sebareflexie, formou regionálnych prvkov (kultúra a kultúrna identita národa, vlastného regiónu) a formou aktivít, ktoré menia čitateľa z recipienta na spolutvorcu textu.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy
zo Slovenského jazyka a literatúry
pre 5. ročník

Scanned with CamScanner

JAZYKOVÁ ZLOŽKA 3 vyučovacie hodiny za týždeň / 99 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS	Splývavá/viazaná výslovnosť. Znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky. Prestávka, sila hlasu, tempo. Hlavný slovný prízvuk. Dôraz.	Žiak dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. Žiak dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. Žiak dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní.
VÝZNAMOVÁ/ LEXIKÁLNA ROVINA	Slovná zásoba. Spisovný jazyk – nárečia. Jednovýznamové a viacvýznamové slová. Príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie.	Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek. Žiak si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek.
TVAROVÁ/ MORFOLOGICKÁ ROVINA	Životné – neživotné podstatné mená. Vzory chlap, hrdina, dub, stroj. Vzory žena, ulica, dlaň, kosť. Vzory mesto, srdce, vysvedčenie, dievča. Prídavné mená ako ohybný slovný druh. Akostné, a vzťahové prídavné mená. Stupňovanie. Vzory pekný a cudzí. Predložky a väzba s pádom.	Žiak dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. Žiak dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. Žiak dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. Žiak dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.

Scanned with CamScanner

SYNTAKTICKÁ/ SKLADOBNÁ ROVINA	Slovosled.	Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu. Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. Žiak dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. Žiak dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.
SLOH	Rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomné. Opis pracovného postupu. Cielený rozhovor (interview). Hlavná myšlienka. Téma. Diskusia. Debata.	Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. Žiak dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. Žiak dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu. Žiak dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber. Žiak dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. Žiak dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej

Scanned with CamScanner

		alogickej postupnosti. Žiak dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok. Žiak dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže posúdiť časovú alogickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.

LITERÁRNA ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
VŠEOBECNÉ POJMY	Herec. Režisér. Scenárista. Dramaturg. Scenár. Náučná literatúra. Encyklopédia.	Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. Žiak dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. Žiak dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu. Žiak dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela. Žiak dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára. Žiak dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia. Žiak dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť.

Scanned with CamScanner

		Žiak dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii. Žiak dokáže vytvoriť encyklopedické heslo. Žiak dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel. Žiak dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.
LITERÁRNE ŽÁNRE	Pieseň. Televízna rozprávka. Filmová rozprávka. Legenda. Ľudová povesť. Autorská povesť.	Žiak dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou. Žiak dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda. Žiak dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou. Žiak dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou. Žiak dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende.
ŠTRUKTÚRA DIELA	Téma. Rozprávač.	Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. Žiak dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. Žiak dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela.

Scanned with CamScanner

		Žiak dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.
ŠTYLIZÁCIA TEXTU	Dialóg. Personifikácia/zosobnenie. Epiteton. Nonsens.	Žiak dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte. Žiak dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton. Žiak dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Žiak dokáže vysvetliť pojem nonsens. Žiak dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu. Žiak dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu
METRIKA	Rytmus. Refrén.	Žiak dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. Žiak dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni. Žiak dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte. Žiak dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Žiak dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy
zo Slovenského jazyka a literatúry
pre 6. ročník

Scanned with CamScanner

JAZYKOVÁ ZLOŽKA 3 vyučovacie hodiny za týždeň / 99 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS	Priama reč, uvádzacia veta.	Žiak pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
VÝZNAMOVÁ/ LEXIKÁLNA ROVINA	Neutrálne slová. Citovo zafarbené slová. Tvorenie slov, slovotvorný základ, základové slovo. Tvorenie slov odvodzovaním, predpona, prípona, odvodené slovo. Tvorenie slov skladaním, zložené slová. Slovníky, pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický.	Žiak dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. Žiak dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. Žiak dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich vplyv na zmenu lexikálneho významu. Žiak dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. Žiak pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.

Scanned with CamScanner

		Žiak pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
TVAROVÁ/ MORFOLOGICKÁ ROVINA	Podstatné mená ako ohybný slovný druh. Konkrétne a abstraktné podstatné mená. Vokatív. Privlastňovacie prídavné mená. Privlastňovacie druhové prídavné mená. Vzor otcov. Vzor matkin. Vzor páví. Skloňovanie zámen. Slovesá. Zvratné a nezvratné slovesá. Jednoduchý a zložený tvar. Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá. Oznamovací, rozkazovací a podmieňovací spôsob. Príslovky ako neohybný slovný druh. Druhy prísloviek: príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny. Stupňovanie prísloviek. Predložky ako neohybný slovný druh. Vokalizácia. Citoslovcia ako neohybný slovný druh.	Žiak dokáže určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. Žiak dokáže roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. Žiak dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. Žiak dokáže určiť vzory prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. Žiak dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen v texte. Žiak dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.

Scanned with CamScanner

SYNTAKTICKÁ/ SKLADOBNÁ ROVINA	Veta. Jednoduchá veta. Hlavné vetné členy. Podmet. Vyjadrený a nevyjadrený podmet. Prísudok. Slovesný a slovesno-menný prísudok. Zhoda. Prisudzovací sklad. Dvojčlenná veta. Úplná a neúplná dvojčlenná veta.	Žiak dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta). Žiak dokáže tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. Žiak dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. Žiak dokáže samostatne tvoriť dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
SLOH	Rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba). Vnútorná kompozícia (úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie). Statický opis. Dynamický opis. Charakteristika. Gestikulácia, mimika a postoj. Argument, protiargument, dôkaz a dokazovanie.	Žiak dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. Žiak dokáže vysvetliť úlohu slovies v rozprávaní. Žiak dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu. Žiak dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii. Žiak dokáže vysvetliť úlohu prídavných a podstatných mien v opise. Žiak dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.

Scanned with CamScanner

		Žiak dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. Žiak dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. Žiak dokáže na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. Žiak dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. Žiak dokáže pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby.

Scanned with CamScanner

		pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. Žiak dokáže napísať čistopis. Žiak dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. Žiak dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. Žiak si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

LITERÁRNA ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
VŠEOBECNÉ POJMY	Dobrodružná literatúra. Humor.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.
LITERÁRNE ŽÁNRE	Bájka. Báseň. Populárna pieseň. Príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie. Báj. Poviedka.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.

Scanned with CamScanner

	Balada. Anekdota.	Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu. Žiak dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Žiak dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu.
ŠTRUKTÚRA DIELA	Spôsoby rozprávania. Ja- a on-rozprávanie. Vnútorná kompozícia literárneho diela (úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat a rozuzlenie).	Žiak dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu prozaického textu. Žiak dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. Žiak dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. Žiak dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. Žiak dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vnútornej kompozície a štylizácie.
METRIKA	Združený rým. Striedavý rým. Verš.	Žiak dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy
zo Slovenského jazyka a literatúry
pre 7. ročník

Scanned with CamScanner

JAZYKOVÁ ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS	Výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách.	Žiak dokáže správne v cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li. Žiak dokáže správne vyslovovať zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.
VÝZNAMOVÁ/ LEXIKÁLNA ROVINA	Spisovné slová. Nespisovné slová: nárečové a slangové slová. Domáce slová a slová cudzieho pôvodu. Zastarané slová. Historizmy. Archaizmy. Nové slová. Skratky	Žiak dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. Žiak dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
TVAROVÁ/ MORFOLOGICKÁ ROVINA	Pomnožné podstatné mená. Rod pomnožných podstatných mien. Číslovky ako ohybný slovný druh. Skloňovanie číslovíek. Rod, číslo a pád číslovíek. Delenie číslovíek. Určité a neurčité číslovky. Násobné číslovky. Slovesá ako ohybný slovný druh. Dokonavý a nedokonavý	Žiak dokáže určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. Žiak dokáže roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.

Scanned with CamScanner

	vid. Spojky ako neohybný slovný druh.	
SYNTAKTICKÁ/ SKLADOBNÁ ROVINA	Holá a rozvitá veta. Rozvitá veta s viacnásobným vetným členom. Vetný základ Vedľajšie vetné členy. Predmet. Príslovkové určenie miesta, času, spôsobu a príčiny. Jednočlenná veta. Slovesná a neslovesná jednočlenná veta.	Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. Žiak dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. Žiak dokáže tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. Žiak dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
SLOH	Umelecký opis. Charakteristika. Artikulácia. Sila hlasu. Pointa. Slávnostný príhovor (prívet). Odosielateľ a vysielateľ. Prijímateľ. Komunikačná situácia. Efektívna komunikácia. Asertívna komunikácia. Tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec. Graf.	Žiak dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. Žiak dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte vyvodiť pointu. Žiak dokáže vysvetliť úlohu prídavných a podstatných mien v opise. Žiak dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.

Scanned with CamScanner

		Žiak pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. Žiak dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi. Žiak dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte. Žiak dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte a použiť ich v texte. Žiak dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. Žiak dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. Žiak dokáže na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. Žiak dokáže vytvoriť osnovu a koncept

Scanned with CamScanner

		pripravovaného textu. Žiak dokáže pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. Žiak dokáže napísať čistopis. Žiak si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Žiak dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. Žiak v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu. Žiak dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a vhodné výrazové prostriedky. Žiak dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové

Scanned with CamScanner

		prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. Žiak dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. Žiak dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera. Žiak dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. Žiak dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. Žiak dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. Žiak dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi.

LITERÁRNA ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
VŠEOBECNÉ POJMY	Umelecká literatúra.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
LITERÁRNE ŽÁNRE	Rozhlasová hra.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska

Scanned with CamScanner

		literárneho druhu, resp. žánru. Žiak dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Žiak dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečíta a prezentuje v dramatizovanom čítaní. Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu dramatického textu. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah dramatického textu. Žiak dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. Žiak dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. Žiak dokáže vytvoriť krátky dramatický text.
ŠTYLIZÁCIA TEXTU	Monológ.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
METRIKA	Obkročný rým. Prerývaný rým. Voľný verš.	Žiak dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní obkročný alebo prerývaný rým.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy
zo Slovenského jazyka a literatúry
pre 8. ročník

Scanned with CamScanner

JAZYKOVÁ ZLOŽKA 3 vyučovacie hodiny za týždeň / 99 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS	Vsuvka, oslovenie, prístavok.	Žiak dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.
VÝZNAMOVÁ/ LEXIKÁLNA ROVINA	Jednoslovné pomenovania. Viacslovné pomenovania. Združené pomenovanie. Ustálené slovné spojenie/frazeologizmus. Spôsoby obohacovania slovnej zásoby. Preberanie slov. Nepriame pomenovania (metafora).	Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
TVAROVÁ/ MORFOLOGICKÁ ROVINA	Zvieracie podstatné mená mužského rodu. Neživotné podstatné mená zakončené na -r, -l. Cudzie nesklonné podstatné mená. Skloňovanie podstatné mena pani. Zámená ako ohybný slovný druh. Skloňovanie zámen. Základný tvar zámen. Rod, číslo a pád zámen. Delenie zámen. Opytovacie zámená. Ukazovacie zámená. Častice ako neohybný slovný druh.	Žiak dokáže určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. Žiak dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.
SYNTAKTICKÁ/ SKLADOBNÁ ROVINA	Prívlastok. Zhodný a nezhodný prívlastok. Prístavok.	Žiak dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu.

Scanned with CamScanner

	Jednoduché súvetie. Interpunkcia.	Žiak dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. Žiak dokáže tvoriť jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
SLOH	Výťah. Prihláška. Úradný/štruktúrovaný životopis. Slávnostný prejav.	Žiak dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu. Žiak dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich. Žiak dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. Žiak dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. Žiak dokáže na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí

Scanned with CamScanner

		s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. Žiak dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. Žiak dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný veku žiaka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. Žiak dokáže pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. Žiak dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. Žiak dokáže prijať hodnotenie druhých

Scanned with CamScanner

		(spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu. Žiak dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. Žiak dokáže napísať čistopis. Žiak dokáže samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne. Žiak dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému. Žiak dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.

LITERÁRNA ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
VŠEOBECNÉ POJMY	Literatúra faktu. Vedecko-fantastická literatúra. Vedecko-populárna literatúra.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu.

Scanned with CamScanner

LITERÁRNE DRUHY	Epika. Lyrika. Prírodná lyrika. Ľúbostná lyrika.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. Žiak dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu.
LITERÁRNE ŽÁNRE	Modlitba. Román. Detektívny román. Dobrodružný román. Biografický román. Historický román. Dievčenský román. Román vo forme denníka.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu. Žiak dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
ŠTRUKTÚRA	Diel.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne

Scanned with CamScanner

DIELA		dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
ŠTYLIZÁCIA TEXTU	Metafora. Básnická otázka.	Žiak dokáže určiť v texte štylistické prostriedky a vysvetliť ich.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy
zo Slovenského jazyka a literatúry
pre 9. ročník

Scanned with CamScanner

JAZYKOVÁ ZLOŽKA 3 vyučovacie hodiny za týždeň / 99 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS	Interpunkčné znamienka. Spojovník, pomlčka. Pravopis.	Žiak dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
VÝZNAMOVÁ/ LEXIKÁLNA ROVINA	Odborné slová. Slovná zásoba – systematizácia.	Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
SYNTAKTICKÁ/ SKLADOBNÁ ROVINA	Zápor v slovenčine. Súdržnosť textu.	Žiak dokáže správne tvoriť vety so záporom.
SLOH	Odborný opis. Rétorika. Úradný list. Jazykové štýly. Náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký štýl. Slohové postupy. Informačný, rozprávací, opisný, výkladový postup. Úvaha. Výklad.	Žiak dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. Žiak dokáže navrhnúť tému písania, ktorá

Scanned with CamScanner

		je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. Žiak dokáže na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. Žiak dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. Žiak dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný veku žiaka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. Žiak dokáže pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. Žiak dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte. Žiak dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte. Žiak si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. Žiak dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.

Scanned with CamScanner

		Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. Žiak dokáže napísať čistopis. Žiak dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. Žiak dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. Žiak dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.
JAZYKOVEDA A NÁRODNÝ JAZYK	Národný jazyk. Spisovný jazyk. Nárečia. Jazykoveda. Náuka o zvukovej rovine jazyka. Náuka o významovej/lexikálnej rovine jazyka. Náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka. Náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka.	Žiak dokáže opraviť texty vytvorené spolužiakom s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. Žiak dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.

LITERÁRNA ZLOŽKA 2 vyučovacie hodiny za týždeň / 66 vyučovacích hodín za školský rok		
	obsahový štandard	**výkonový štandard**
LITERÁRNE DRUHY	Dráma. Spoločenská lyrika. Reflexívna lyrika.	Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu

Scanned with CamScanner

		výslovnosť. Žiak dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. Žiak dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
LITERÁRNE ŽÁNRE	Aforizmus. Tragédia. Komédia. Činohra.	Žiak dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. Žiak dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Žiak dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečíta a prezentuje v dramatizovanom čítaní. Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Žiak dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu dramatického textu. Žiak dokáže na základe analýzy

Scanned with CamScanner

		prerozprávať obsah dramatického textu. Žiak dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. Žiak dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. Žiak dokáže vytvoriť krátky dramatický text.
ŠTRUKTÚRA DIELA	Vonkajšia kompozícia literárneho diela. Dejstvo.	Žiak dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú uplatnené znaky vonkajšej kompozície. Žiak dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej kompozície a štylizácie.

Scanned with CamScanner

Učebné osnovy z predmetu Slovenský jazyk a literatúra pre 5. – 9. ročník základných škôl boli vypracované v súlade s Inovovaným štátnym vzdelávacím programom.

v Bratislave, dňa 31. augusta 2021

Scanned with CamScanner